W Gorlicach odsłonięto tablicę ks. Władysława Gurgacza

19 października 2026 r., w Narodowym Dniu Pamięci Duchownych Niezłomnych, w Szpitalu Specjalistycznym im. Henryka Klimontowicza w Gorlicach odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy upamiętniającej jednego z duchownych niezłomnych, ks. Władysława Gurgacza, kapelana Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców, zamordowanego przez komunistów w 1949 r.

19.10.2026

W Gorlicach odsłonięto tablicę ks. Władysława Gurgacza. Fot. Roksana Szczypta-Szczęch (IPN)

W Gorlicach odsłonięto tablicę ks. Władysława Gurgacza. Fot. Roksana Szczypta-Szczęch (IPN)

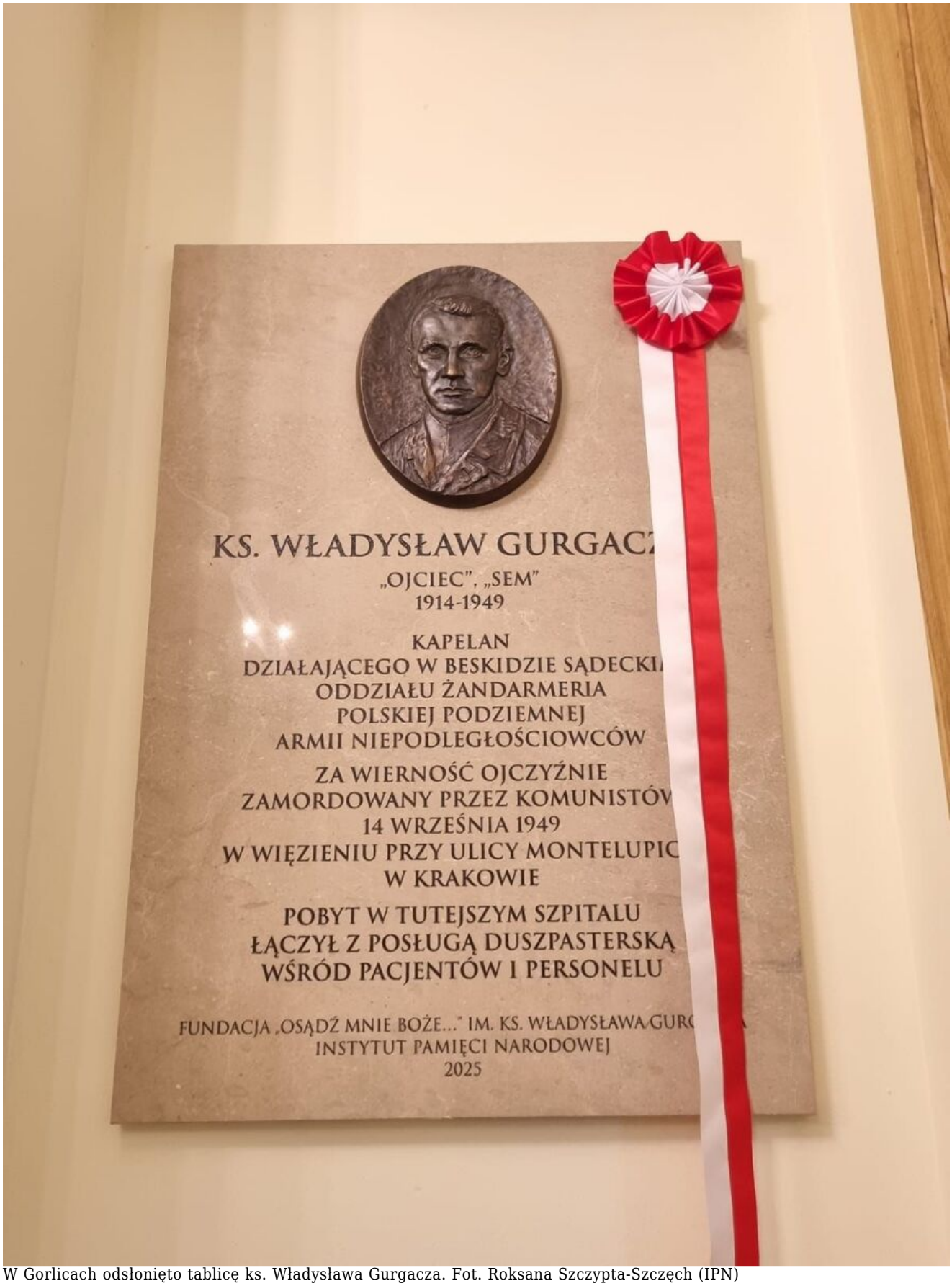

W Gorlicach odsłonięto tablicę ks. Władysława Gurgacza. Fot. Roksana Szczypta-Szczęch (IPN)

W Gorlicach odsłonięto tablicę ks. Władysława Gurgacza. Fot. Roksana Szczypta-Szczęch (IPN)

Uroczystość rozpoczęła msza święta w kaplicy szpitalnej. Następnie zebrani wysłuchali wystąpień organizatorów wydarzenia – dyrektora szpitala, przedstawiciela Oddziału IPN w Krakowie i prezesa Fundacji „Osądź mnie Boże…” im. ks. Władysława Gurgacza. Odczytano także list wicepremiera, ministra obrony narodowej Władysława Kosiniaka-Kamysza. Głos zabrała ponadto

posłanka Barbara Bartuś z Gorlic.

Odsłonięcia tablicy dokonała córka siostrzenicy ks. Gurgacza, Urszula Mrożek wraz z organizatorami uroczystości. Całość uświetnili żołnierze 21 Lekkiego Batalionu Górskiego z Wojnarowej i 113 Batalionu Lekkiej Piechoty z Tarnowa. Posterunek honorowy wystawili funkcjonariusze Karpackiego Oddziału Straży Granicznej w Nowym Sączu. Oddział IPN w Krakowie reprezentował kierujący pionem poszukiwań i identyfikacji w Krakowie dr Dawid Golik. Inicjatorem upamiętnienia był Jerzy Basiaga, prezes Fundacji „Osądź mnie Boże…”. Tablica została sfinansowana przez IPN w porozumieniu z dyrektorem szpitala Marianem Świerzem.

Ks. Władysław Gurgacz (1914-1949)

Urodził się w Jabłonicy Polskiej (woj. podkarpackie). Pochodził z rodziny chłopskiej. W wieku 17 lat wstąpił do nowicjatu jezuitów w Starej Wsi. Kształcił się w Starej Wsi i Pińsku na Polesiu. W 1937 r. zamieszkał w Krakowie, gdzie rozpoczął studia filozoficzne. Kontynuował je w czasie wojny. W 1942 r. przyjął na Jasnej Górze święcenia kapłańskie.

W czasie niemieckiej okupacji ks. Gurgacz zmagał się z problemami zdrowotnymi. Wiosną 1945 r. trafił na leczenie do szpitala powiatowego w Gorlicach. Na przestrzeni lat 1945-1947 był tam pod stałą opieką lekarzy. Długi pobyt w placówce leczniczej wykorzystał do posługi duszpasterskiej, którą – mimo wątłych sił fizycznych – sprawował ofiarnie wśród pacjentów i personelu. W szpitalu też poznał działaczy podziemia niepodległościowego, kontynuujących walkę z narzuconym komunistycznym reżimem. Dzięki pracy ks. Gurgacza gorlicka lecznica stała się dla wielu miejscem powrotu nie tylko do zdrowia, ale także do wiary i Boga.

Po okresie gorlickim ks. Gurgacz został przeniesiony do Krynicy. W tym czasie roztaczał opiekę duchową nad partyzantami antykomunistycznego podziemia. Dotarł wówczas do niego Stanisław Pióro, przywódca i jeden z twórców powstałej w 1947 r. Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców.

Z czasem ks. Gurgacz coraz częściej zabierał głos w sprawach społecznych, krytykując nowe, komunistyczne porządki. Prawdopodobnie dlatego dwukrotnie próbowano go zamordować. W obliczu zagrożenia życia przyłączył się do oddziału „Żandarmeria” PPAN. Przybrał pseudonim „Sem”.

Wiosną 1949 r. oddział nie miał już środków do prowadzenia działalności. Nękały go coraz częstsze obławy UB i KBW. Nie pomógł podział na trzy mniejsze grupy. W tej sytuacji zapadła decyzja o rekwizycji pieniędzy w państwowym banku. Akcja z 2 lipca 1949 r. skończyła się katastrofą – wszyscy partyzanci zostali złapani. Ks. Gurgacz, pełniący funkcję obserwatora, miał szansę wyjechać z Krakowa, ale nie opuścił współtowarzyszy.

Aresztowanie księdza było dla komunistów pretekstem do przeprowadzenia pokazowego procesu. 14 sierpnia 1949 r. Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie skazał kapłana na śmierć. Egzekucję wykonano 14 września 1949 r. na podwórku więzienia przy ul. Montelupich. Szczątki ks. Gurgacza odnaleziono w 2018 r. podczas prac poszukiwawczych IPN. Państwowe uroczystości pogrzebowe odbyły się w 2021 r. na nowej kwaterze wojennej na Cmentarzu Rakowickim.

Kraków

Narodowy Dzień Pamięci Duchownych Niezłomnych

Relacja